

SPOSTRZEŻENIA NAD SZTUCZNĄ INFЕКCJĄ NARZĄDU PŁCIOWEGO BUHAJA RZĘSISTKIEM BYDLĘCYM

ALFRED SENZE, STANISŁAW RAUŁUSZKIEWICZ

Katedra Położnictwa WSR Wrocław

Kierownik Katedry: prof. dr Alfred Senze

Problem obecności rzesistka w narządzie płciowym buhaja był przedmiotem rozlicznych badań. Uzasadnieniem ich była konieczność ustalenia miejsc usadowienia się rzesistka, charakteru współobecnej flory bakteryjnej, przebiegu objawów klinicznych itp. Badania te miały z jednej strony ustalić wszystkie możliwości infekcji rzesistkiem u obu partnerów a z drugiej pomóc w opracowaniu najskuteczniejszych metod profilaktycznych i leczniczych. Największą ilość badań poświęcono leczeniu rzesistka u buhaja oraz sprawie jego przenikania do różnych odcinków części płciowych. Pod tym względem niezbiecie ustalono, że właściwym miejscem usadowienia się rzesistka jest błona śluzowa prącia, napletka i cewki moczowej. Wszystkie pozostałe odcinki narządu rozrodczego buhaja nie przedstawiają w najmniejszym stopniu warunków sprzyjających jego rozwojowi. Stąd też sporadyczne doniesienia o znajdowaniu rzesistka w najądrzu czy wprost w jądrze przyjmowane są jako wynik zanieczyszczenia w technice laboratoryjnej.

Nie wchodząc w zawiłe szczegóły środowiska jądra i najądrzy a biorąc pod uwagę tylko pH widać, że w tych odcinkach brak jest zupełnie warunków dla jego rozwoju. Główną podstawą dla tego rodzaju przypuszczeń było okresowe znikanie i pojawianie się rzesistka w wydzielinie napletka i nasienia co utożsamiano z jego obecnością w jądrach czy najądrzach.

W tych jednak twierdzeniach nie wzięto pod uwagę tak ważnych szczegółów jak możliwość przechodzenia form wegetatywnych rzesistka w otorbione, oraz jego wnikanie do niższych warstw błony śluzowej

prącia. Dokładne histologiczne badania śluzówki prącia wyjaśniły cały szereg dodatkowych szczegółów, którymi tłumaczyć można było te zmienności w występowaniu. W własnych badaniach przeprowadzonych u trzech buhajów (dwu używanych już do krycia, jeden młody nie kryjący) obserwacje prowadzono w dwóch kierunkach:

a) powtórzono próby sztucznej infekcji przez wprowadzenie kultur rzesistka do jądra lub najądrzy,

b) starano się ustalić czy istnieje związek pomiędzy zachowaniem się śluzówki napletka a sztuczną infekcją rzesistkiem.

W obu próbach posłużono się 5-dniową kulturą rzesistka z pożywki Schneidera wprowadzając ją dojądrowo, do najądrza względnie napletka. Do jądra i najądrza wprowadzano od 0,5 ml do 1 ml kultury rzesistka, do worka napletkowego całą zawartość w probówce (około 10 ml).

W odniesieniu do pierwszego zagadnienia przy pełnej aseptyce, wprowadzano na przemian w połowie długości jądra w odstępach 5 dni raz w prawe raz w lewe po 0,5 ml kultury rzesistka. Dla kontroli czy zawiesina wprowadzona było w odpowiednie miejsce cofnięciem tłoka pobierano nieznaczne ilości zawartości z jądra i poddawano badania mikroskopowemu (jak na załączonym zdjęciu). Co drugi dzień pobierano również nasienie kontrolując je oraz zaszczepiając na pożywcę Schneidera. Podobnie postępowano przy zakażaniu rzesistkiem najądrzy wprowadzając do głowy najądrza 1 ml kultury rzesistka i dokonując później wymienionej wyżej kontroli.

U żadnego z trzech użytych buhajów przez okres 4 miesiące nie udało się doprowadzić do rozwoju rzesistka tak w najądrzu jak w jądrze. U dwóch z nich po czwartej dojądrowej infekcji rozwinął się stan zapalny początkowo jednego potem obu jąder doprowadzając do całkowitego ich stwardnienia i unieczynnienia. Towarzyszyły temu w tym okresie mniej lub więcej zaawansowane objawy ogólne.

Przy iniekcjach kultury do najądrzy nie spostrzegano u buhajów żadnych ujemnych objawów tak miejscowych jak ogólnych. W nawiązaniu do drugiego zagadnienia usiłowano ustalić jaki istnieje stosunek zdrowej lub zapalnie zmienionej śluzówki napletka do wprowadzonej kultury rzesistka bydlęcego.

U buhaja młodego nie używanego jeszcze do krycia oraz u jednego buhaja starego nie udało się zainfekować rzesistkiem bydlęcym zdrowego worka napletkowego mimo czterokrotnych prób podawania dużej ilości kultury (10 ml) i podwiązania worka napletkowego na okres 30 minut. Natomiast przy dokonanej skaryfikacji śluzówki tzn. uprzednim doprowadzeniu do stanu zapalnego śluzówki napletka i późniejszym wprowadzeniu kultury rzesistka bydlęcego już po jednorazowej infekcji otrzymano szybkie rozprzestrzenianie się procesu zapalnego utrzymującego się

przez okres prowadzonych obserwacji. U trzeciego buhaja sztuczną infekcję napletka przeprowadzano bez specjalnego drażnienia śluzówki i proces zapalny o bardzo słabym nasileniu uzyskano po czterokrotnym wprowadzeniu 10 ml zawiesiny rzęsistka bydlęcego.

WNIOSKI

Z przeprowadzonych obserwacji wynika, że:

1) Jąder i najądrzy u buhajów nie udało się sztucznie zakazić rzęsistkiem bydlęcym (*Trichomonas foetus*). Należy wobec tego przyjąć, że miejscem naturalnej infekcji jest worek napletkowy oraz cewka moczowa, a pozostałe części płciowe buhaja nie przedstawiają odpowiednich warunków do rozwoju rzęsistka.

2) Infekcja worka napletkowego buhaja rzęsistkiem bydlęcym dokonuje się łatwiej przy jego pierwotnym stanie zapalnym aniżeli w stanie pełnego zdrowia. W naturalnych więc warunkach infekcję rzęsistkiem bydlęcym u buhaja traktować można jako wynik obniżonej lokalnej odporności.

Н. Сэнзе, С. Раулушкевич

ПРИМЕЧАНИЯ К ИСКУССТВЕННОЙ ИНФЕКЦИИ ТРИХОМОАДОЙ ПОЛОВОГО ОРГАНА БЫКА

Резюме

Автор провел опыты по искусственной инфекции полового органа быка при помощи скотной трихомонады, инфицируя препуций, яички и придатки яичек. В яички и в придатки яичек автор вводил 1 мл живой культуры трихомонады, а в препуций — 10 мл культуры. После искусственной инфекции яичек и придатков яичек не получено положительных результатов. Зато инфекция препуциального мешка получалась гораздо легче во время его примарного воспалительного состояния, чем в состоянии полного здоровья.

A. Senze, St. Rauluszkiewicz

OBSERVATIONS ON ARTIFICIAL INFECTION OF THE GENITAL
ORGAN OF BULL WITH BOVINE TRICHOMONAS

Summary

The author carried out some experiments with artificial infection of the genital organ of bull, infecting the prepuce sac, testicles and suprastesticles. 1 ml of living trichomonas culture was introduced into the testicles and suprastesticles, and 10 ml into the prepuce. No positive result was obtained when artificially infecting the testicles and suprastesticles of bulls. On the other hand, the prepuce sac got infected more easily when in its primary inflammatory condition than in full health.